

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1984/82

KARAR NO : 1984/464

ÖZET: Emekli olmak suretiyle askerlik ilişkisi kesilen, asker kişinin askeri suç niteliğinde olmayan ve askeri suça bağlı bulunmayan suçuna ait davanın Adli Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanık : Emin Çaypınar

O L A Y : Hava Teknik Okul Komutanlığı kantin başkanlığında muhasip olarak görevli bulunan sanık Assubay Kıdemli Başçavuş Emin Çaypınar'ın 6.7.1979 tarihinde birlik personelinin ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik bir kuruluş olan ve kışla kantini ile irtibatı bulunmayan kafeterya adına sahte belge düzenlediği ve yetkili ve görevli olmadığı halde kantin müdürü ile mühürleyip imsa ettiği ve bu belge ile Tarih Genel Müdürlüğü'nden Tama Yağı ve zeytin yağı almak suretiyle hususi evrakta sahtekarlık suçunu işlediği ileri sürülerek TCK'nun 345. maddesine göre cezalandırılması istemiyle İzmir Hava Eğitim Komutanlığı Askeri Savcılığı'na 23.6.1980 günlü, esas 1980/29, sayılı iddianame ile hakkında kamu davası açılmıştır.

İzmir Hava Eğitim Komutanlığı Askeri Mahkemesi; 27.4.1981 gününde, 1981/9-253 sayı ile; sanığın TCK'nun 345., 59. maddeleri gereğince 10 ay hapis cezası ile mahkumiyetine karar vermiş ve bu karar sanık ve vekili tarafından temyiz edilmesi üzerine, Askeri Yargıtay 1. Dairesi'nin 6.4.1983 günlü, 1983/348-319 sayılı ilâmi ile iş bu hükmün onanmıştır.

Sanığın 20.4.1983 günlü, dilekçe ile başvuruda bulunarak karar düzeltilmesi istemi Askeri Yargıtay Başsavcılığı'na bu istemi kabul edilerek dosya, Askeri Yargıtay 1. Dairesi'ne gönderilmiş ve Askeri Yargıtay 1. Dairesi; 11.5.1983 gününde, 1983/439-415 sayılı ilâmi ile karar düzeltilmesi talebinin reddine karar vermiştir.

Sanığın 6.6.1983 günlü ve yargılamanın yenilenmesi istemini içeren dilekçe ile yeniden yaptığı başvuru üzerine, Askeri Yargıtay Başsavcılığı başvuruyu yerinde görerek, dava dosyasını gönderdiği Askeri Yargıtay 1. Dairesi 28.9.1983 günlü, 1983/621-652 sayılı ilâmi ile yargılamanın yenilenme isteminin reddine karar vermiştir.

Askeri Yargıtay Başsavcılığı'nın bu karara itiraz üzerine, Askeri Yargıtay Daireler Kurulu 24.11.1983 gününde, 1983/217-220 sayı ile; (itiraz edilen belgenin yeni delil niteliğinde bulunması nedeniyle başsavcılığın itirazının kabul ile Askeri Yargıtay 1. Dairesininin 28.9.1983 gün, 1983/621-652 sayılı kararının kaldırılmasına, hükmünü Emin Çaypınar'ın yargılanmasının yenilenmesi isteminin kabulünü ve yeniden

duruşma açılmasına) karar vermiştir.

Dosyayı alan İzmir Hava Eğitim Komutanlığı Askerî Mahkemesi; 29.12.1983 günün-
de, 1983/1227-1137 sayılı ile; Askerî Yargıtay Daireler Kurulu Kararı'na uyulmasına ka-
rar verildikten sonra, sanığa atılı suçun, askerî suç olmadığı ve askerî suçla da bağ-
lantılı bulunmadığı ve sanığın emeklilik suretiyle ordudan ayrılması ile Askerî Mahke-
mede yargılanmasını gerektiren ilginin kesildiğinden bahisle görevsizlik kararı vermiş-
tir.

İzmir 4. Asliye Ceza Mahkemesi; 13.3.1984 gününde, 1984/96-182 sayı ile; sanı-
ğın askerî kişi ve atılı suçun, askerî bir işten dolayı ve askerî mahalde işlendiği 353
sayılı Kanununun 17. maddesinde nazarı itibare alındığında davanın görülmesinin Askerî
Mahkeme'nin görevine girdiği görüşü ile görevsizlik kararı vermiştir.

Böylece, her iki mahkemonin kesinleşen görevsizlik kararları arasında 2247
sayılı Yasa'nın 14. maddesinde belirtilen olumsuz görev uyumsuzluğu doğmuş olmakla, da-
va dosyası C. Başsavcılığı'nın 10b4.1984 günlü, ve 1244 sayılı yazısı ile Uyuşmazlık
Mahkemesi'ne gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇİ: Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık
Mahkemesi Ceza Bölümü, Servet Tüsun'un Başkanlığı'nda, Y. İsmet Ayer, A. Mazhar Akman,
Mustafa Aksoy, Türkan Güven, İsmail Cemal Özgüç ve Muammer Aksüt'ün katılmaları ile yaptı-
ğı 26.11.1984 günlü toplantıda, geçici raportör Hakim Fikret Erem'in raporu ile dosya-
daki belgeler, okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı
Durmuş Canioğlu ile Askerî Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Ferhat Ferhanog-
lu'nun Adli Yargı yerinin görevli olduğu yalundaki sözlü açıklamaları dinlendikten son-
ra gereği görüldüğü düşünülür.

353 sayılı Askerî Mahkemeler Kuruluş ve Yargılama Usulü Kanununun 9. maddesin-
de; asker kişilerin askerî olan suçları ile bunların asker kişilerin aleyhine veya askerî
mahallerde yahut askerlik hizmet ve görevleri ile ilgili olarak işledikleri suçlara ait
davalara Askerî Mahkemeler tarafından bakılacağı öngörülmüş, aynı kanununun 17. maddesin-
de ise; asker kişi iken sonradan bu sıfatı kaybeden ve sivil kişi statüsüne girenlerin
Askerî Mahkemelerde yargılanmaları; suçun, askerî bir suç olmasına veya askerî bir suçla
bağlı bulunması koşuluna bağlanmış bulunmaktadır.

Suçun, işlenmesi sırasında asker kişi olan sanığın bilahare emekli olması ne-
deniyle askerlikle ilişkisi kesildiğine göre, öncelikle sanığa isnat olunan eylemin
askerî bir suç veya askerî bir suçla bağlı olup olmadığının değerlendirilmesi gerekmektedir.
Dava konusu olayda sanığa isnat olunan suç, TCK.nun 345. maddesinde yazılı bir
suç olup, askerî bir suç bulunmadığı gibi askerî bir suçla da bağlı değildir.

Sanığın asker kişi iken bilahare emekli olmak suretiyle askerlikle ilişkisinin

kesilmesine, isnat olunan suç; askeri suç olmadığı gibi askeri bir suçta da bağlı bulunmadığına göre, 353 sayılı Kanunun 17/2. maddesi uyarınca davanın Adli Yargı yerinde görülmesi gerekmektedir.

Bu nedenle İzmir 4. Asliye Ceza Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmelidir.

SONUÇ: Anlaşmazlığın, niteliğine göre Adli Yargı yerinde görülmesi gerektiğine, bu nedenle İzmir 4. Asliye Ceza Mahkemesi'nin 13.3.1984 günlü, 1984/96-182 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, 26.11.1984 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

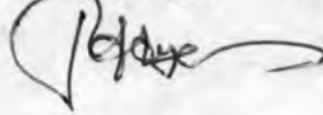
Başkan

Servet Tüzün

Üye

Y. İsmet Ayer

Üye

A. Mazhar Akman

Üye

Mustafa Aksoy

Üye

Türkan Güven

Üye

A. Cemal Gökçü

Üye

Muammer Aksüt